

PŘEHLED VÝZKUMŮ

57-1

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 57
Volume 57

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady Head of editorial board	Pavel Kouřil
Redakční rada Editorial board	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik
Odpovědný redaktor Editor in chief	Petr Škrdla
Výkonná redakce Assistant Editors	Hedvika Břínková, Jiří Juchelka, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela
Technická redakce, sazba Executive Editors, Typography	Barbora Tesařová
Software Software	Adobe InDesign CC
Fotografie na obálce Cover Photography	Zelená Hora (okr. Vyškov). Starobronzový kamenný segment. Zelená Hora (Vyškov District). Early Bronze Age stone segment.
Adresa redakce Address	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Čechyňská 363/19 602 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk Print	Azu design, s. r. o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2016
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2016 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

DOBA BRONZOVÁ BRONZE AGE BRONZEZEIT

BLUČINA (OKR. BRNO-VENKOV)

„Pastvíska“. Mladší doba bronzová. Sídliště. Záchraný výzkum.

V rámci pozemkových úprav byl proveden záchraný výzkum formou sondáže. V místech postupně zavážené archeologické lokality byly mechanicky vyhloubeny 3 sondy, v nichž následně proběhlo další ruční začištění a snižování situací. Výzkum dlouhodobě komplikuje vysoká hladina spodní vody. Její aktuální úroveň je ovšem způsobena regulacemi 19. a 20. století, na což ukazují zahloubení objektů doby bronzové pod hladinu i úplná absence starého organického materiálu. Zjištěná situace byla ve všech sondách uniformní: na terciérní jíly nasedá výrazná kulturní vrstva mladší doby bronzové s drobnými objekty zahlubovanými z různých úrovní. Jde o další část sídliště, zachyceného v roce 2013 (Parma 2014), jeho rozsah ovšem nelze vzhledem k podmínkám specifikovat.

David Parma

Literatura

Parma, D. 2014: Blučina (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 55(1), 193.

Resumé

Blučina (Bez. Brno-venkov), „Pastvíska“. Jungbronzezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

BRANIŠOVICE (OKR. BRNO-VENKOV)

Intravilán. Věteřovská skupina. Sídliště. Záchraný výzkum.

Záchraný archeologický výzkum probíhal od dubna do října roku 2015. Jednalo se o stavbu nové kanalizace v obci Branišovice a ČOV a příjezdové komunikace v mokřadu u Dolního rybníka jižně od obce. Nejprve byly sledovány zemní práce na čističce odpadních vod (dále jen ČOV), byly zde však zjištěny pouze silné nivní se-

dimenty bez nálezů. Dva objekty datované rámcově do pravěku byly zdokumentovány v přípojce pro nízké napětí (NN) ve svahu skloněném k západu poblíž ČOV. Jejich přibližnou polohu lze určit na ZM ČR 1:10 000, listu 34-12-07, koordináty 274/13 mm od Z/J s. č.

Další lokalita byla zachycena v trase komunikace pro ČOV (ZM ČR 1:10 000, list 34-12-07, mezi koordináty 244/26 a 251/27 mm od Z/J s. č.). Skrývka ornice bohužel proběhla bez předchozího ohlášení stavby ve velmi krátkém časovém sledu a po příjezdu archeologa na místo byla plocha přebrána o téměř 0,5 m a zasypána makadamem. Na profilech se podařilo zdokumentovat (a dále částečně prozkoumat) tři zahloubené objekty (zásobní jáma, větší objekt s rovným dnem a menší sídlištní jáma), z nichž byl získán nepočtený keramický materiál datovaný bohužel pouze rámcově do pravěkého období. Lze předpokládat, že při skrývce komunikace bylo objektů zničeno více.

Nejvýraznější stopy osídlení v Branišovicích se však nachází ve východní části obce, a to na mírném návrší mezi Našiměřickým a Olbramovickým potokem. Polygon s pozitivními situacemi je možné vymezit na ZM ČR 1:10 000, list 34-12-07, koordináty 235/44, 225/34, 202/54, 218/69 mm od Z/J s. č. První zahloubené objekty byly registrovány při stavbě kanalizace jen několik desítek metrů od rozhraní sprašové návěje a nivy Olbramovického potoka. Protože stavba kanalizace probíhala v zastavěném území, nebyl možný celkový průzkum objektů zabíhajících pod profil a byla tak prováděna pouze jejich dokumentace a vzorkování. Zemní práce však byly téměř nepřetržitě sledovány a v případě narušení zahloubeného objektu byla jejich výplň separována na okraj rýhy a postupně ručně prokopána tak, aby se co nejvíce zvýšil počet archeologických nálezů. U pravěkých objektů (zjištěno několik desítek) se jednalo v naprosté většině případů o kruhové zásobní jámy (obr. 1) různých velikostí, které byly datovány do období věteřovské skupiny. V jedné z větších zásobnic byly na dně zachyceny také dva lidské skelety. První z nich byl narušen stavební mechanizací při hloubení výkopu pro kanál a jednalo se o pohřeb mladšího jedince. Další skelet byl zachycen podélně s profilem jámy a nebylo možné jej relevantně prozkoumat.

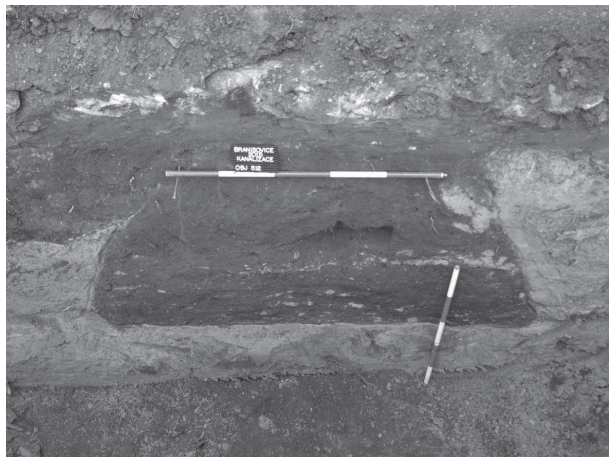
Ačkoliv byly podmínky průzkumu značně omezené, podařilo se upřesnit rozsah osídlení na lokalitě. Zahloubené objekty se koncentrovaly především ve východní části vyvýšeniny, zatímco ve větvích kanalizace na západně orientovaných svazích se objekty nepodařilo zachytit

vůbec. Zajímavý je rovněž výskyt výrazně bohatších jam ve východní (spodní) části lokality oproti výše položeným objektům, které obsahovaly výrazně méně materiálu.

Ivan Čížmář

Resumé

Branišovice (Bez. Brno-venkov), gebauter Teil der Gemeinde. Věteřov Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

Obr. 1. Branišovice. Zahloubený objekt zachycený ve výkopu pro kanalizaci.

Abb. 1. Branišovice. Versenker Objekt in Ausschachtung für die Kanalisatinon.

BRNO (K. Ú. BYSTRC, OKR. BRNO-MĚSTO)

Přírodní park Podkomorské lesy. Doba bronzová. Ojedinelý nález. Povrchová prospekce.

Při povrchovém průzkumu, který prováděli pracovníci Archeologického ústavu Moravského zemského muzea (Z. Hájek, H. Koubková) spolu s kastelánem zámku v Rosicích (J. Dytrychem), byl získán ojedinelý nález bronzového artefaktu.

V nadmořské výšce 360 m na strženém svahu cesty, nacházející se na protějším svahu hradu Veveří, byl v jarních měsících roku 2015 objeven bronzový kruh. Dochována byla větší polovina ne zcela pravidelného, mírně zploštělého kruhu. Maximální vnitřní průměr činil 62,2 mm, vnější 71,1 mm, průměrná tloušťka se pohybovala okolo 5 mm.

Zdeněk Hájek, Jaroslav Dytrych, Hana Koubková

Resumé

Brno (Bystrc Cad., Brno-město District), Podkomorské lesy nature park. Bronze Age. Isolated artefact. Surface survey.

BRNO (K. Ú. HORNÍ HERŠPICE, OKR. BRNO-MĚSTO)

„Na úzké“. Velatická fáze KSPP. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: v ploše mezi body X=-598292 Y=-1163754, X=-598285 Y=-1163796, X=-598355 Y=-1163802, X=-598357 Y=-1163770 a v ploše mezi body X=-598408 Y=-1163772, X=-598342 Y=-1163757, X=-598353 Y=-1163727, X=-598394 Y=-1163742.

V průběhu dubna a května 2015 proběhl na k. ú. Horní Heršpice v trati (dle katastrální mapy) „Na úzké“ v nadmořské výšce cca 208 m (č. poz. 204/24 a 204/47) záchranný archeologický výzkum, který doložil doromady minimálně 3 žárové hroby příslušníků elity z období velatické fáze kultury středodunajských popelnicových polí, dále 6 hrobů patřících ranému středověku (viz svazek Středověk a novověk) a celkem 6 zahloubených objektů bez bližší interpretace.

V případě žárových hrobů bylo zachyceno pouze jejich reziduum. H804 se nacházel v superpozici s hrobem H800 z mladšího období raného středověku a byl jím poškozen. Hrob samotný je zajímavý především ve vztahu k pohřbu elity (H805) a dalšímu žárovému hrobu (H806) ze stejného období, které byly lokalizovány na sousední parcele (č. poz. 204/47). Vzhledem k této koncentraci pohřebních struktur z velatické fáze KSPP lze mluvit o žárovém pohřebišti, jemuž dominoval právě zmíněný hrob elity.

V tomto ohledu zůstává otázkou interpretace a datace objektu (obj. 507), ve kterém byly nalezeny fragmenty pravěké keramiky a přepálené kosti. Teoreticky by se mohlo jednat o další reziduum žárového hrobu. Obj. 504 může být interpretován jako kúlová jamka širší konstrukce domu (bez datace), z které se více nedochovalo.

Za unikátní je třeba považovat žárový pohřeb elity (H805) nacházející se zcela osamoceně v severní části skrývané plochy. Byl uložen v prostorném komorovém hrobu o rozměrech cca 3 × 1,7 × 1 m (hloubka oproti úrovni podlaží). Samotná kremace byla situována zhruba do středu hrobové komory, v menší míře potom při okrajích (nikoliv v nádobách). Hrob obsahoval velké množství nádob (přes 10), které jsou pro toto období typické (3 amfory, 4 misky a mísy, šálek a bronzový koflík, hrnc s uchy ad.). Velice zajímavé je nadměrně velké množství dobře zachovaných bronzových předmětů, se kterými se